

Súd: Okresný súd Nové Zámky
Spisová značka: 5C/274/2010
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4410220504
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Rajňák
ECLI: ECLI:SK:OSNZ:2021:4410220504.18

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Zámky sudcom JUDr. Petrom Rajňákom v spore žalobcu: I.. U. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. Q. XXX, občan SR, právne zastúpený: JUDr. Zuzana Lapárová, advokátka, so sídlom Forgáčova bašta 7, 940 02 Nové Zámky, IČO: 31 826 059 proti žalovanému: Slovenská republika, orgán konajúci v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

Súd konanie v časti zaplatenia sumy 75.000 eur **z a s t a v u j e** .

Žalovaný **j e p o v i n n ý** zaplatiť žalobcovi sumu 23.250 eur v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšnej časti súd žalobu **z a m i e t a** .

Žalobca **m á** nárok na náhradu trov konania a trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, o výške trov konania súd rozhodne osobitným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa cestou svojej právnej zástupkyne žalobou doručenou na súd dňa 13.12.2010 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného - Slovenskú republiku, orgán konajúci v mene štátu Generálna prokuratúra SR - zaplatiť žalobcovi sumu 100.542,28 eur s príslušenstvom a trovy konania. Žalobu odôvodnil tým, že uznesením vyšetrovateľa PZ Nové Zámky, Č.: G. - XXX/XX-XXXX - La zo dňa 25.06.2002 bolo voči nemu a ďalším osobám začaté trestné stíhanie pre pokračovací trestný čin podvodu spolupáchatelstvom proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť. Uznesením Krajskej prokuratúry č. k. Kv 86/03-190 zo dňa 08.07.2008 - ktoré nadobudlo právoplatnosť 26.11.2008 bolo jeho trestné stíhanie zastavené. Prokurátor konštatoval, že skutky, ktoré boli predmetom obvinenia nie sú trestným činom a nebol dôvod na po stúpenie veci.

2. Okresný súd Nové Zámky vo veci rozhodol medzitýmnym rozsudkom sp. zn. 5C 274/2010-303 zo dňa 26.06.2018 tak, že výrokom I. určil, že nárok žalobcu na náhradu škody nie je daný a výrokom II. určil, že nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy je daný. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť v prvom výroku dňa 30.08.2018 a v druhom výroku nadobudol právoplatnosť v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5Co 296/2018 zo dňa 22.01.2020 dňa 30.08.2018.

3. Právna zástupkyňa žalobcu v priebehu konania uviedla, že žalobca je invalidom a bola mu priznaná invalidita vo výške 70 % už v roku 2006 a teraz je určite vyššia. Podľa nej prekonal infarkty v priebehu trestného konania a aj invalidita, do ktorej sa dostal nepochybne súvisela s trestným konaním. Žalobca mal v čase začatia trestného konania 50 rokov a bol v stave primeranom jeho veku. Právna zástupkyňa

uviedla, že nevie presne uviesť aká výška nemajetkovej ujmy by mala byť priznaná za zhoršenie zdravotného stavu. Požaduje vyplatenie nemajetkovej ujmy v sume 25.000 eur s prihliadnutím na výšku nemajetkovej ujmy, ktorú je možné priznať obetiam trestných činov. Poukázala aj na to, že žalobca v priebehu trestného konania stratil dôveryhodnosť svojich obchodných partnerov čo významne narušilo jeho podnikateľskú činnosť a v zásade už podnikateľ nemohol. To sa malo stať po tom čo sa medzi ľuďmi roznieslo, že žalobca niečo ukradol a že je trestne stíhaný. Uviedla, že súd by mal zohľadniť aj neprimeranú dĺžku trestného konania, ktoré trvalo 6,5 roka. Uviedla ďalej, že trestné stíhanie žalobcu negatívne ovplyvnilo život jeho detí, ktoré začínali študovať, v tejto súvislosti poukázala na výpoveď žalobcovho syna. Poukázala aj na to, že žalobca sa v priebehu trestného konania rozviedol. Uviedla ďalej, že súd by mal postupovať v súlade s § 17 ods. 2 a ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. Zdôraznila, že žalobca bol v čase trestného stíhania predsedom výrobného-obchodného družstva, bol teda riadiacim pracovníkom, mal dobrú povesť a dôveru spoluobčanov, nebol trestaný a viedol usporiadaný rodinný život. V dôsledku trestného stíhania sa zhoršil jeho zdravotný stav a v roku 2006 mu bol priznaný invalidný dôchodok v sume 13.762 Sk (cca 456 eur mesačne). V čase začatia trestného stíhania mal 50 rokov a invalidizovaný bol vo veku 54 rokov. Významne sa znížila životná úroveň jeho rodiny a to v čase keď jeho deti študovali na vysokej škole a boli na rodičoch plne závislé. Poukázala na nález Ústavného súdu Českej republiky I.E. zo dňa 29.04.2014, podľa ktorého trestné konanie vnáša do života obvineného značnú neistotu, znamená pre neho významnú psychickú záťaž, výrazne zasahuje do súkromia a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti aj vtedy ak nie je stíhaný väzobne. Takýto zásah je citeľnejší ak je stíhaná osoba oslobodená alebo je trestné stíhanie zastavené z dôvodu, že sa skutok nestal, alebo nie je trestným činom. Ak takého konanie trvá neprimerane dlho pocity frustrácie môžu viesť k psychickému a fyzickému poškodeniu jednotlivca. Tak, kde je v stávke osobný, rodinný a pracovný život, občianska česť a doterajšia bezúhonnosť sú dôsledky závažnejšie a vedú niekedy k úplnej osobnej, spoločenskej a profesnej likvidácii dotknutej osoby. Uviedla, že žalobca je dnes 68 ročný muž odkázaný na opateru druhých, umiestnený v zariadení Sociálnych služieb pričom na úhradu poplatku za pobyt nepostačuje jeho dôchodok.

4. Zástupkyňa žalovaného v priebehu konania k veci uviedla, že v danej právnej veci bolo právoplatným rozsudkom rozhodnuté, že uplatnený nárok žalobcu na náhradu škody nie je daný a súčasne, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je daný. Bolo teda rozhodnuté o tom, že je daný žalobou uplatnený nárok na kompenzáciu nemajetkovej ujmy formou jej náhrady, a preto je úlohou súdu aj v zmysle úpravy uvedenej v potvrdzujúcom rozhodnutí KSNR zo dňa 22.01.2020 určiť výšku tejto náhrady po vyhodnotení kritérií primeranosti. Žalobca uplatňuje výšku nemajetkovej ujmy po čiastočnom späťvzátí návrhu vo výške 25.000 eur. V tomto smere mu patrila dôkazná povinnosť za účelom preukázania všetkých skutkových okolností potrebných pre posúdenie už uvedených kritérií primeranosti na jej priznanie v uplatnenej výške. Bremono tejto dôkaznej skutočnosti v sume 25.000 eur, ktorú nijak nešpecifikoval vo vzťahu k jednotlivým ním uvádzaným následkom podľa jej názoru žalobca neuniesol. V tejto súvislosti poukázala na to, že určenie výšky nároku nie je záležitosťou voľnej úvahy súdu, jej základom je preukázanie takých skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí. Má za to, že žalobcom v priebehu konania popisované skutočnosti a okolnosti, ku ktorým malo dôjsť počas jeho trestného stíhania boli podľa výsledkov dokazovania primárne dôsledkom problémov v jeho podnikaní, ktoré sa premietli do širokého spektra v oblasti jeho života. V prípade ujmy tvrdenej žalobcom spočívajúcej v jeho zdravotných problémoch, ktoré ako z výsledkov dokazovania vyplynulo, nastali ešte v roku 1999 teda pred jeho trestným stíhaním, následne v roku 2002 ďalej spočívajúca v podaní návrhu jeho manželkou na rozvod manželstva, v roku 2002 v neúspechu vo výberovom konaní v agroinštitúte na post, o ktorý sa uchádzal v roku 2003 v jeho vylúčení z externého doktorandského štúdia na SPU v Nitre na základe rozhodnutia tejto inštitúcie v roku 2005. Nejde o ujmu, ktorá by bola dôsledkom neodôvodnene dlhotrvajúceho trestného stíhania žalobcu začatého v roku 2002. Ide o ujmu, ktorá vznikla iba v prvých 3 rokoch jeho trestného stíhania, teda nejde o také obdobie, ktoré by bolo neprimerane dlhé, teda také, ktoré by zakladalo záver o nesprávnom úradnom postupe titulom ktorého si nárok uplatňuje. Uviedla ďalej, že žalobca sa domáha ujmy bez konkrétneho vyčíslenia vo vzťahu k jednotlivým oblastiam, v ktorých mala byť spôsobená ujma. V jeho živote sú ďalšie predchádzajúce okolnosti, ktoré mali negatívny dopad na jeho fungovanie v jednotlivých oblastiach jeho života vrátane jeho zdravia. Vzhľadom na tieto skutočnosti považuje uplatnenú výšku nemajetkovej ujmy vyčíslenú v sume 25.000 eur za neprimeranú. V konaní nebolo preukázané, že zlý zdravotný stav žalobcu, rozpad jeho rodinného života, sťažená možnosť študovať a zamestnať sa sú ujmy, ktoré sú výlučným dôsledkom trestného stíhania. Navrhla, aby súd rozhodol s prihliadnutím na tieto skutočnosti a postupovať v súlade s § 17 ods. 3 a 4 zákona č. 514/2003 Z.z. a v súlade s aktuálnou judikatúrou súdov

SR, poukázala na rozhodnutie NSSR 3Cdo/25/2019. Požiadala súd, aby v prípade určenia lehoty na plnenie bola táto určená na 30 dní preto, aby nedošlo k prípadnej možnosti zmarenia plnenia vzhľadom na usporiadanie prokuratúry kvôli viacerým administratívnym postupom, ktoré si vyžadujú nejaký čas.

5. Súd je toho názoru, že medzitýmnym rozsudkom rozhodol iba o existencii nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, nejedná sa teda o meritórne rozhodnutie vo veci. V ďalšom konaní, teda v konaní o výške nemajetkovej ujmy preto nie je potrebné opätovne vykonávať dôkazy, ktoré boli vykonané do vyhlásenia medzitýmneho rozsudku. Súd teda v odôvodnení tohto rozsudku poukazuje na konkrétne dôkazy, ktoré už boli v konaní vykonané a odkazuje na príslušné body odôvodnenia medzitýmneho rozsudku.

6. Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v platnom znení V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

7. Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. v platnom znení výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

8. Podľa § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. v platnom znení Výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

9. Podľa § 13 zákona č. 274/2017 Z.z. celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy.

10. Podľa § 9b ods. 1 písm. a/ zákona č. 663/2007 Z.z. v platnom znení na rok 2021 sa ustanovuje suma mesačnej minimálnej mzdy na 623 eur (623x50 je 31.150,- eur).

11. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy súd v prvom rade skúmal, či je na uvedený prípad možné aplikovať § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. preto, že k určeniu maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy došlo až zákonom č. 412/2012 Z.z. teda jednou z noviel zákona č. 514/2003 Z.z. V tej súvislosti poukazuje súd na rozhodnutie NSSR č. 3Cdo/19/2018 zo dňa 24.07.2018 podľa ktorého „je určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 412/2012 Z.z. tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva“. Aplikácia maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy určená § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. je v tomto prípade plne odôvodnená.

12. Pri zohľadnení výšky nemajetkovej ujmy súd prihliadol na rozhodnutie NSSR č. 7Cdo/145/2011 zo dňa 12.12.2012, podľa ktorého „hoci výšku nemajetkovej náhrady súd určuje voľnou úvahou, nemôže ísť o úvahu nepreskúmateľnú resp. úvahu svojvoľnú. Určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti“.

13. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd v prvom rade zohľadnil neprimeranú dĺžku trestného konania v uvedenej veci. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané (pozri bod 66 až 70 odôvodnenia medzitýmneho rozsudku), že trestné konanie v uvedenej veci trvalo 6 rokov a 5 mesiacov. Súd mal preukázané, že neprimeraná dĺžka trestného konania bola spôsobená viacročnou nečinnosťou orgánov činných v trestnom konaní (pozri bod 106 odôvodnenia medzitýmneho rozsudku), skutočnosť, že trestné konanie trvalo neprimerane dlho zohľadnil v svojom potvrdzujúcom rozsudku aj Krajský súd v Nitre (pozri bod 40.2. odôvodnenia tohto rozsudku).

14. Náhrada, resp. finančné zadostučinenie za prietahy v konaní resp. jej výška je pomerne bohato judikovaná rozhodnutiami Ústavného súdu Slovenskej republiky (pozri napríklad rozhodnutie I. ÚS

111/2019-31) výška náhrady priznávanej Ústavným súdom za prieťahy v konaní sa ustálila na sume 500 až 600 eur ročne.

15. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy, ktorá sa týka neprimeranej dĺžky konania súd vychádzal aj zo stanoviska Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. Cpjn 206/2010 zo dňa 13.04.2011, podľa ktorého pri úvahe o poskytnutí primeraného zadosťučinenia je treba prihliadať k celkovej dobe trvania konania nie iba k dobe, v ktorej dochádzalo k prieťahom v zmysle nečinnosti. V uvedenom stanovisku je citované aj stanovisko Ministerstva spravodlivosti Českej republiky, ktoré považuje za primerané zadosťučinenie za spôsobené prieťahmi v konaní sumu 15.000 Kč (cca 591 eur) za rok konania.

16. S prihliadnutím na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky a citované stanovisko Najvyššieho súdu Českej republiky súd považuje za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy v súvislosti s neprimeranou dĺžkou trestného konania sumu 500 eur za rok, teda za 6,5 roka sumu 3.250 eur.

17. Súd ďalej skúmal jednotlivé okolnosti konkrétneho prípadu s prihliadnutím na § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z.

18. Súd mal z vykonaného dokazovania preukázané, že žalobca bol pred začatím trestného konania mužom vo veku 50 rokov, vedúcim pracovníkom, žil v usporiadanom manželskom vzťahu a nebol trestne stíhaný. Táto skutočnosť vyplýva z výpovede jeho manželky (pozri bod 62 odôvodnenia medzitémneho rozsudku) a z výpovede jeho syna (pozri bod 61 odôvodnenia medzitémneho rozsudku). Bol teda mužom v primeranom zdravotnom stave, so služným spoločenským statusom a s usporiadaným rodinným životom.

19. Súd mal preukázané, že v priebehu trestného konania došlo k tomu, že žalobca utrpel opakované náhle cievne mozgové príhody v rokoch 2002, 2003 a 2004. Je zrejmé, že žalovaný bol dlhodobo práceneschopný od 16.02.2004 a v roku 2007, teda ešte v priebehu trestného konania bol uznaný za invalidného dôchodcu. Tieto skutočnosti sú zrejmé z lekárskejších správ nachádzajúcich sa v spise (pozri bod 59 a 60 odôvodnenia medzitémneho rozsudku). Je teda možné konštatovať, že trestné konanie malo na zhoršenie zdravotného stavu žalobcu výrazný vplyv.

20. Je všeobecne známe, že stres, ktorý je nepochybne spojený s trestným konaním má výrazne negatívny vplyv na zdravotný stav človeka, ktorý je takémuto stresu vystavený. Je jednoznačné, že trestné stíhanie je pre občana, voči ktorému sa trestné stíhanie vedie jednoznačne veľmi stresujúcou záležitosťou - len na extrémne silnú osobnosť s dostatočným rodinným zázemím, by nespravodlivé, takmer 6 ročné trestné stíhanie malo minimálny dopad (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky č. IV.ÚS 3183/15 bod 50 odôvodnenia). Je jednoznačné, že žalobca utrpel prvú mozgovú príhodu v roku 2002, je možné s istotou tvrdiť, že zhoršenie zdravotného stavu žalobcu bolo v priamej príčinnej súvislosti s trestným stíhaním, ktorého sa voči jeho osobne začalo. Skutočnosť, že neprimeraný stres spôsobuje zdravotné problémy je všeobecnej známa a preto ju netreba osobitným spôsobom preukazovať.

21. Podľa nálezu Ústavného súdu Českej republiky číslo IV.ÚS 3183/15 „sa musia sudcovia vedieť aspoň elementárne vcítiť do pozície súdeného človeka, najmä za situácie, keď majú napraviť škodu spôsobenú inými súdmi...“. Je ľudsky pochopiteľné, že trestné stíhanie spôsobuje mimoriadny stres, ktorý sa nepochybne prejaví na zdraví a môže sa prejavíť aj na rodinných a osobitných vzťahoch osoby, ktorá je trestne stíhaná. Je ďalej nepochybné, že ak štát nepostupoval prostredníctvom orgánov verejnej moci v súlade so zákonom mal by občanovi nahradiť ujmu, ktorá mu takto vznikla.

22. Je možné konštatovať, že poškodenie zdravia, ktoré utrpel v súvislosti s trestným konaním žalobca možno považovať za závažné. Z lekárskejších správ doložených v spise je možné konštatovať, že zdravotný stav žalobcu po troch mozgových príhodách je nevratný a súčasná miera poznania v medicíne neumožňuje nápravu takéhoto stavu. Inými slovami ťažké poškodenie zdravia žalobcu nie je možné do budúcnosti odstrániť.

23. Súd konštatuje, že v tomto smere nie je možné vykonať dôkazy, ktoré by nepochybniteľne stotožnili zhoršenie zdravotného stavu žalobcu s priebehom trestného konania - jedná sa o tzv.

nesplniteľné dôkazné bremeno, pretože nemajetková ujma sa nepreukazuje (porovnaj rozhodnutie NSSR 4Cdo/34/2018).

24. Súd konštatuje, že v dôsledku vážneho zhoršenia zdravotného stavu je možné považovať stav žalobcu za „sociálnu smrť“. Z hľadiska zdravotného stavu žalobcu nie je možné, aby sa žalobca vrátil do pracovného procesu, do rodinného života a ani do sociálnych štruktúr v ktorých sa nachádzal pred začatím trestného stíhania. Žalobca bude veľmi pravdepodobne doživotne odkázaný na starostlivosť iných osôb.

25. Súd teda priznal žalobcovi za vážne zhoršenie zdravotného stavu, ktoré bolo spôsobené nepochybne aj trestným konaním nemajetkovú ujmu vo výške 10.000 eur. Vzhľadom na „sociálnu smrť“ žalobcu považuje súd takto určenú sumu za primeranú.

26. V tejto súvislosti poukazuje súd na uznesenie NSSR č.k. 4Cbo/125/2019, podľa ktorého „pri odškodňovaní nemajetkovej ujmy za nezákonné trestné stíhanie každej fyzickej osoby sudcom nesvedčí bagatelizovanie závažnosti ujmy priznávaním neprimerane nízkych resp. žiadnych náhrad, také rozhodovanie treba považovať za obchádzanie zákona i jeho účelu a pôsobí mnohokrát veľmi cynicky, bez citu pre elementárnu spravodlivosť, alebo absencie postupu podľa pravidla podľa ktorého... nerob druhému to, čo nechceš aby robili tebe...“.

27. Súd konštatuje, že v dôsledku trestného konania došlo aj k rozpadu rodinného života žalobcu. Žalobca sa nachádzal v situácii keď sa v dôsledku trestného konania nevedel riadne zamestnať, pretože v prostredí, v ktorom sa nachádzal sa pozerali ako na podvodníka a zlodēja (viď výpoveď syna a bývalej manželky žalobcu - bod 61 a 62 odôvodnenia medzitimného rozsudku). Pre žalobcu muselo byť mimoriadne nepríjemné a až mučivé poznanie, že kvôli trestnému konaniu sa nevie riadne zamestnať a poskytnúť svojim deťom také materiálne zabezpečenie, aké by im poskytnúť vedel keby nebol trestne stíhaný.

28. Je nepochybné, že trestné konanie, ktoré bolo voči žalobcovi vedené sa mimoriadne negatívnym spôsobom podpísalo aj na jeho manželskom živote. Rozvod manželstva nastal nepochybne aj kvôli tomu, že žalobca veľmi ťažko prežíval trestné konanie, ktoré bolo z jeho pohľadu nespravodlivé, neustále sa zaoberal vecami súvisiacimi s trestným konaním a nevenoval sa dostatočne manželke a rodinnému životu. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV.US 3183/2015, ktoré odkazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo 2813/2011, podľa ktorého je jedným z kritérií priznania nemajetkovej ujmy, posúdenie následkov spôsobených trestným konaním v osobnostnej sfére poškodenej osoby a dopad trestného konania na morálne narušenie osobnosti (integrity) poškodeného, jeho profesnej, súkromnej, rodinnej a prípadne aj inej sféry života. Súd je teda toho názoru, že v uvedenom prípade došlo u žalobcu z dôvodu nemožnosti riadne materiálne podporovať svoje deti a venovať sa riadne rodinnému životu k vážnej ujme. Výšku nemajetkovej ujmy spôsobenú trestným konaním žalobcu v oblasti rodinného života je teda podľa názoru súdu potrebné sanovať sumou 10.000 eur.

29. Súd je teda toho názoru, že u žalobcu došlo trestným konaním k veľmi negatívnej zmene v živote - kým pred začatím trestného konania sa jednalo o 50 ročného primerane zdravého muža s dobrým ekonomickým postavením a usporiadaným rodinným životom - po skončení trestného konania resp. v jeho priebehu sa z neho stal invalid s mierou pracovnej neschopnosti 70 %, ktorý je na vozíčku, plienkovaný, odkázaný na invalidný dôchodok bez reálnej schopnosti zamestnať sa a je odkázaný na pomoc tretej osoby a na pobyt v špecializovanom zariadení, so zničeným rodinným životom. Sumu vo výške 23.250 eur, ktorú súd priznal ako náhradu nemajetkovej ujmy je teda možné považovať za primeranú.

30. V tejto súvislosti súd opätovne poukazuje na uznesenie NSSR sp. zn. 4Cbo 125/2019 - podľa odôvodnenia citovaného uznesenia „nemajetková ujma vzniká samotným porušením základných práv a slobôd fyzickej osoby nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Ide o stav mysle poškodenej osoby, ktorý sa preukazuje empaticky, pravda za predpokladu, že sa sudca bude aspoň elementárne vcítiť do pozície trestne stíhaného človeka... žalobcu postavili do úlohy púheho objektu, kedy sa stáva iba prostriedkom v rukách štátnej moci (orgánov činných v trestnom konaní), ktorý je potom zameniteľný aj so skutočným zločincem, a tak sa musí podrobovať excesívnym úkonom orgánov

činných v trestnom konaní, hoci vo výsledku bol nevinný, čiže aj uznesenie o vznesení obvinenia nemalo byť vôbec vydané. Takéto bezprávie voči ľudskej dôstojnosti musí byť v právnom štáte odškodniteľné“.

31. Súd posúdil výšku priznanej nemajetkovej ujmy aj z hľadiska podobných prípadov, keď súdy rozhodovali o nemajetkovej ujme v porovnateľných veciach. Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom sp. zn. 7C/41/2012 priznal náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10.000 eur (väzobné stíhanie žalobcu). Okresný súd Bratislava I v konaní č. 25C/27/2015 priznal nemajetkovú ujmu v rozsahu 26.815 eur, nemajetková ujma priznaná Obvodným súdom pre Prahu II v rozsudku 19C/304/2011 v sume 300.000 Kč (cca 11.800 eur) bola Ústavným súdom Českej republiky (IV ÚS 3183/2015) považovaná za neprimerane nízku - suma 23.250 eur, ktorú súd priznal v tomto konaní sa podľa názoru súdu teda nevyvíka z rámcu priznávaných súm pri nemajetkovej ujme v podobných veciach.

32. Súd konštatuje, že výška priznanej nemajetkovej ujmy má okrem satisfakcie za nespravodlivé a neprimerane dlhé trestné konanie zabezpečiť žalobcovi aj jednoduchší a pohodlnejší život. Žalobca je na vozíčku, plienkovaný, potrebuje starostlivosť špecializovaného zariadenia na čo jeho dôchodok nepostačuje - finančná satisfakcia, ktorú mu súd priznal situáciu žalobcu pomôže riešiť.

33. Súd zohľadnil požiadavku zástupkyne žalovaného a lehotu na plnenie určil na 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Je pochopiteľné, že žalovaný v prípade keď rozsudok nadobudne právoplatnosť bude potrebovať z hľadiska jeho organizačnej štruktúry na prípravu dlhší čas.

34. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 s prihliadnutím na § 262 ods. I C.s.p. Súd konštatuje, že žalobca bol v konaní úspešný v plnom rozsahu. Podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 04.02.2021, sp. zn. III. ÚS 475/2018-31 „pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce (pozri k tomu napr. nález Ústavného súdu Českej republiky, III. ÚS 170/99). Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca“. Preto, že žalobca bol v konaní a aj v odvolacom konaní úspešný v plnom rozsahu, priznal mu súd nárok na náhradu konania (a odvolacieho konania) v rozsahu 100%.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.